

Griskött

Publicerad: 25 December 2005

Gris, svin och tamsvin betraktas som en domesticerad art, *Sus domestica*, eller en underart, *Sus scrofa domestica*, av vildsvinet, *Sus scrofa*. Hanen kallas galt, (tidigare också fargalt och orne), honan kallas sugga eller so och en obetäckt sugga (som alltså ännu inte fött) kallas gylta. Gris var ursprungligen namnet på svinets ungar, och när en sugga föder kallas det att hon grisar. Grisen är ett av de äldsta boskapsdjuren som tros ha förekommit i Främre Orienten eller i Kina redan 5000 f.Kr. Dess anpassningsbara natur och allmänna diet ledde till att den tidiga människan tämjde den mycket tidigare än många andra boskap. Grisen har främst använts som föda men dess hud har också använts till sköldar och skor, dess ben till verktyg och vapen samt dess borst för borstar.

Islams religiösa förbud

Islam tar hänsyn till livets alla aspekter, fysiska liksom spirituella. En muslim strävar efter att behaga Gud genom att dyrka honom och lyda Hans lagar. En av dessa lagar är att inta äta griskött eller produkter som innehåller griskött.

Till en början kan man undra vilken skada som kan komma från fläskkött, en produkt som äts i stora delar av världen. Men om man studerar varför muslimer är förbjudna att äta fläsk, blir detta en sekundär orsak.

Vad Han har förbjudit er är kött av självdöda djur, blod och svinkött och sådant som offrats åt en annan än Gud. Men den som [av hunger] tvingas [att äta sådant] – inte den som av trots överträder [förbuden] eller som går längre [än hungern driver honom] – begår ingen synd. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig. [1]Koranen 2:173

Det är inte alltid vi till fullo kan förstå varför Gud förordnat vissa saker och förbjudit andra. Gällande griskött finns inga särskilda skäl för förbudet utom vad som kan läsas i Koranen 6:145 om att "svinkött – det är orent". En muslim underkastar sig Guds bud frivilligt utan att behöva känna till den bakomliggande anledningen för den gudomliga regeln. Dessutom har Gud uttryckligen förklarat att en troende skall lyssna till Guds ord och lyda dem:

Vi har hört [kallelsen] och vi lyder. [2]Koranen 24:51

Och när en fråga som rör en troende man eller kvinna har avgjorts av Gud och Hans Sändebud, har dessa inte rätt att själva döma i det som rör dem; den som sätter sig upp emot Gud och Hans Sändebud begår ett uppenbart svårt misstag. [3]Koranen 33:36

Den troende förstår att Gud är den Visaste och mest Rättvise och därför är Hans regler avsedda att gynna oss i våra vardagliga liv. Skaparen vet vad som är bäst för Hans skapelser. En muslim får inte äta fläsk under några omständigheter utom i fall av svår nödvändighet, till exempel om en människas liv beror på det. I fall av svår nödvändighet kan förbud upphävas.

Gud tillåter oss att njuta av allt det goda lagliga och förbjuder oss att ta del av det som kan vara

skadligt för oss. Följaktligen är muslimer väl medvetna om farorna med att äta vad som ej är tillåtet.

Äter en troende fläsk omedvetet eller av misstag är det förlåtligt. Gud straffar inte någon för brist på kunskap och inte heller för oavsiktliga misstag eller glömska. Är man tveksam måste man anstränga sig och fråga om ingredienser eller be om mer information. Numera är kunskap om ingredienser och tillverkningsprocesser allmänt lättillgängliga.

Judendomens religiösa förbud

Grisens kött är ett av de mest kända exemplen på mat som inte är kosher [4]Kosher betyder tillåtet, godkänt och används i detta syfte om både mat och rituella objekt. Om ett rituellt föremål är kosher kan det brukas; om maten är kosher får den ätas av rättrogna ... Fortsätt läsa. Detta förbud är baserat på den Tredje Moseboken, kapitel 11 och den Femte Moseboken, kapitel 14.

Du skall inte äta något avskryvärt. Detta är de fyrfotadjur ni får äta: ox, får och get, dovhjort, gasell och rådjur, stenget, vildoxe, antilop, vildfår och alla andra djur som har helt tvekluvna klövar och som idisslar – de djuren får ni äta. Men dessa får ni inte äta, fast de idisslar eller har tudelade klövar: kamelen, haren och klippgrävlingen, ty de idisslar men har inga klövar, de skall vara orena för er, samt svinet, ty det har visserligen helt kluvna klövar men idisslar inte, det skall vara orent för er. Av deras kött får ni inte äta, och deras döda kroppar får ni inte vidröra. [5]Femte Mosebok 14:08

Som framgår av dessa bibliska verser får judar inte äta några landlevande djur som inte uppfyller kraven för att köttet skall anses vara kosher:

- Djuret måste ha fullständiga klövar
- Djuret måste idissla

Förbud i andra religioner

Sjundedagsadventister, rastafarier och medlemmar av den etiopiska ortodoxa kyrkan äter inte fläskkött. Donald Alexander Mackenzie (1873–1936) [6]http://en.wikipedia.org/wiki/Scottish_pork_taboo har även menat att skottar, speciellt högländare, inte åt fläsk då de menade att det var ett forntida tabu som kan ha härstammat från seder före romartiden.

Vetenskapliga argument

Vi har nu diskuterat den huvudsakliga anledningen till att muslimer likväl som judar inte äter griskött, och det är det religiösa. Som Skapare av mänskligheten och allt som existerar vet Gud vad som är bra för oss och Han har sänt vägledning så att vi kan fatta kloka beslut. Precis som en dator inte fungerar om den är felaktigt programmerad, skulle människan inte fungera om hon inte får rätt näring. Islam är en allomfattande religion som erkänner sammankopplingen av andlig, emotionell och fysisk hälsa. Vad en person äter och dricker har en direkt betydelse för den allmänna hälsan och välbefinnandet.

Virologer har länge varit medvetna om att grisen utgör en idealisk grogrund för influensa, så det är

ingen överraskning att det senaste hotet, svininfluensan, har sitt ursprung i grisen. Mikrobiologen och experten inom och immunologi, Dr. Graham Burgess, säger [7]James Cook University, Queensland Australien. <http://www.abc.net.au/news/stories/2009/04/27/2554021.htm>:

Virus som normalt skulle växa i kyckling kan potentiellt växa i gris och de som växer i människor kommer eventuellt att växa i grisen. Så vi anser att grisen är en god värd för virus och att den kan spela en viktig roll vid tillkomsten av nya virus.

Bandmask.

Cysticerkos

Grisen är känd för att hysa parasiter, bakterier och virus. Ett exempel på detta är cysticerkos som är en infektion orsakad av griskött när bandmasklarverna tar sig in i kroppen och lever som parasiter. När parasiterna återfinns i hjärnan kallas tillståndet för neurocysticercosis. Denna bandmask återfinns över hela världen men är mest problematiskt i fattiga länder och utvecklingsländer där grisen får ströva fritt och ofta äter människors avföring. Denna infektion kan uppstå även i moderna industriländer. CDC (Centers for Disease Control and Prevention) rapporterar dock att det är mycket ovanligt i muslimska länder där griskött är förbjudet. [8]http://www.cdc.gov/ncidod/dpd/parasites/cysticercosis/factsht_cysticercosis.htm

Trikiner i griskött. Hoprullad *Trichinella spiralis*-larv.

Trikinos

Sjukdomen trikinos får man genom att äta rått eller dåligt tillagat kött från djur som smittats med larver av en art av mask som kallas trikiner. Infektionen förekommer oftast hos vissa vilda köttätande djur men kan även förekomma hos tamsvin. CDC varnar för att om en människa äter kött som innehåller infekterade trichinella cystor, löser syran i magen den hårda övertäckningen av cystan och frigör maskar. Maskarna passerar in i tunntarmen och mognar efter en till två dagar. Efter parning lägger honorna ägg. Dessa ägg utvecklas till omogna maskar som färdas genom artärerna ut i musklerna. I musklerna rullar maskarna ihop sig till små bollar, cystor. Denna infektion uppstår när dessa inkapslade maskar äts i form av kött. Antalet fall av trikinos i världen har stadigt minskat på grund av en medvetenhet om farorna med att äta råa och dåligt tillagade fläskprodukter och efter förbud mot utfodring av rått kött till svin. [9]http://www.cdc.gov/ncidod/dpd/parasites/trichinosis/factsht_trichinosis.htm

Matvanor

Grisar är allätare, vilket innebär att de äter både växter och djur. Grisar äter all sorts mat som döda insekter, maskar, bark, kadaver, sopor och även andra svin. Grisen har mycket få svettkörtlar och blir därför inte helt av med dess gifter.

Levnadsvanor

Grisen lever ofta i små och stinkande utrymmen även på moderna gårdar. Studier har visat att grisar ofta bär på antibiotikaresistenta stafylokockbakterier, bakterier som nu går ut i våra livsmedel. Nya undersökningar från USA publicerade i Scientific American

[10]<http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=sick-farms-infected-food> visar att 49% av grisarna och 45% av de som jobbar med grisar bär på dessa bakterier. Detta leder till att fler än 18.000 människor dör i USA varje år.

Källa:

Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 Koranen 2:173

↑2 Koranen 24:51

↑3 Koranen 33:36

↑4 Kosher betyder tillåtet, godkänt och används i detta syfte om både mat och rituella objekt. Om ett rituellt föremål är kosher kan det brukas; om maten är kosher får den ätas av rättrogna judar. (<http://sv.wikipedia.org/wiki/Kosher>

↑5 Femte Mosebok 14:08

↑6 http://en.wikipedia.org/wiki/Scottish_pork_taboo

↑7 James Cook University, Queensland Australien.
<http://www.abc.net.au/news/stories/2009/04/27/2554021.htm>

↑8 http://www.cdc.gov/ncidod/dpd/parasites/cysticercosis/factsht_cysticercosis.htm

↑9 http://www.cdc.gov/ncidod/dpd/parasites/trichinosis/factsht_trichinosis.htm

↑10 <http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=sick-farms-infected-food>